

OTSUS

30.04.2019 nr 5-5/2019-017

Koondumisele nr 5/2019 Admirālu Klubs SIA / Grand Prix Casino OÜ loa andmine

1. Koondumine

Admirālu Klubs SIA volitatud esindaja esitas 01.04.2019 Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt vastavalt 26.03.2019 Lätis registreeritud ettevõtja Admirālu Klubs SIA (registrikood 40003249010) ja Maltal registreeritud ettevõtja Seldon Ltd (registrikood C 50988) vahel sõlmitud osa müügilepingule kavatseb Admirālu Klubs SIA omandada valitseva mõju Grand Prix Casino OÜ üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lõike 4 tähenduses. Antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 02.04.2019 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Admirālu Klubs SIA ja Grand Prix Casino OÜ.

Admirālu Klubs SIA on Lätis registreeritud äriühing, mis tegutseb Eestis tütarettevõtja Novoloto OÜ kaudu. Novoloto OÜ on kasiinoketi *Fenikss Casino* operaator. Kasiinoketti kuulub Eestis 15 mängusaali.

Grand Prix Casino OÜ on Maltal registreeritud ettevõtja Seldon Ltd tütarettevõtja. Grand Prix Casino OÜ on kasiinoketi *Casino Grand Prix* operaator. Kasiinoketti kuulub 11 mängusaali Eestis. Kasiinol on tütarühing OÜ Paan, mis tegeleb kohapeal tarbimiseks mõeldud toidukaupade (peamiselt jookide) müügiga kasiinodes asuvates baarides.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Koondumise teate kohaselt kattub koondumise osaliste tegevus hasartmängude ja kihlvedude korraldamise alal, kuna mõlemad ettevõtjad opereerivad Eestis mängusaale (kasiinosid) ja osutavad õnnemänguteenust. Mängusaalides paiknevad valdavalt mänguautomaadid, kuid lisaks ka mängulauad.

Hasartmänguseaduse (HasMS) § 36 lg 2 kohaselt on mänguautomaat hasartmängu tulemuse väljaselgitamiseks või hasartmängu korraldamiseks valmistatud elektrooniline, mehaaniline või elektromehaaniline mänguinventar. Mängija saab valida erinevate mänguautomaatide ja erinevate mängude vahel. Mängureeglite õppimine on suhteliselt lihtne ja mängu tulemus sõltub juhusest, mitte taktikast, kuivõrd mängutulemuse määrab juhusest lähtuvalt mänguautomaat.

HasMS § 36 lg 3 kohaselt on mängulaud mänguinventar, mis hasartmängu korraldamiseks valmistatud lauana võimaldab mängutulemuste määramist mehaaniliselt või hasartmängukorraldaja töötajaks oleva krupjee või diileri vahendusel. Mängulaudadel mängimine on seltskondlik tegevus, kuivõrd mängu juhitakse ja enamasti osalevad mängus ka teised mängijad. Mängulauas mängides on oluline teada reegleid ning enamikul juhtudel on lauamängude puhul suur tähtsus kaasmängijate tegevuse analüüsimisel ja taktikal.

Konkurentsiamet on varasemates otsustes leidnud, et mängulaudadel ja mänguautomaatidel põhinevad teenused on oma olemuselt erinevad ja ei ole ostja seisukohalt omavahel asendatavad, mistõttu moodustavad eraldi kaubaturud. Samas on Konkurentsiamet nendes otsustes analüüsinud konkurentsiolukorda vaid mänguautomaatide õnnemänguteenuste osas, kuna mängulaudade arvestuses koondumise osaliste tegevused ei kattunud.¹ Käesoleva koondumise osalistest ei ole *Fenixs Casino* kasiinoketis ühtegi sellist mängulauda, kus saaks mängida korraga üle ühe mängija. *Fenixs Casino* kasiinoketi [...] kasiinos on kokku [...] mänguautomaati ja [...] elektroonilist ruletti – kõikide nende taga on võimalik mängida vaid ühel mängijal. *Casino Grand Prix* kasiinoketis on koondumise teate esitaja andmetel [...] mänguautomaati, [...] kaheksakohalist elektroonilist ruletti ja

¹ 28.10.2008.a otsus nr 5.1-5/08-41KO - Novo-Investment OÜ/Play-In Casino Group AS; 15.02.2016 otsus nr 5.1-5/16-005 - OLYMPIC CASINO EESTI AS / AS MC Kasiinod

[...] mängulauda. Seega antud koondumise osaliste tegevus mängulaudade osas ei kattu. Valdav enamus koondumise osaliste müügitulust tuleb õnnemängudest mänguautomaatidel. Seetõttu hindab Konkurentsiamet käesoleval juhul koondumise mõju konkurentsile mänguautomaatidel õnnemänguteenuste osutamisel.

Lisaks mänguvõimalustele pakuvad koondumise osalised oma kasiinodes kohapeal tarbimiseks mõeldud toidukaupu (eelkõige jooke). Selles osas on koondumise osaliste turuosa väike, arvestades konkureerivate kohvikute, baaride jm toitlustusasutuste suurt arvu. Seetõttu ei mõjuta koondumine nimetatud äritegevust ning antud juhul toidukaupade pakkumist ei analüüsita.

Koondumise teate esitaja hinnangul hõlmab mänguautomaatide õnnemänguteenuse kaubaturu geograafiline ulatus kogu Eestit. Seda eelkõige põhjusel, et nõuded hasartmängukorraldajatele ja hasartmängude korraldamisele kehtivad üle kogu Eesti ning lisaks on kasiinode kliendid küllaltki liikuvad.

Konkurentsiamet jättis oma viimases kasiinode koondumise otsuses² mänguautomaatide õnnemänguteenuste kaubaturu geograafilise piiritlemise lahtiseks ning hindas koondumist nii üle-eestiliselt kui ka lokaalsemalt Tallinnas ja Tartus.

Konkurentsiamet esitas 15.04.2019 taotlused teabe saamiseks kahele koondumise osalise konkurendile, neilt arvamuste ja hinnangu saamise eesmärgil.

Konkurentsiametile vastused esitanud koondumise osaliste konkurentide hinnangul on mänguautomaatide teenus eelkõige lokaalne, kuid on ka kliente, kelle puhul asukoht ei ole määrava tähtsusega ning asukoha valikul saavad otsustavaks muud kriteeriumid. Konkurentide hinnangul valib klient eelkõige lähima mängukoha või sellise mängukoha, kus kliendi jaoks pakutakse suuremaid lisavõidu võimalusi ja on parem klienditeeninduse tase. Samuti on kliendi jaoks valiku tegemisel olulised teenusepakkuja bränd ja pakutavad lisateenused (lojaalsusprogramm, turunduspakkumised jne).

Kuna käesolev koondumine konkurentsi ei kahjusta, ei ole kaubaturu geograafilise ulatuse täpne piiritlemine vajalik ning Konkurentsiamet hindab koondumise mõju mänguautomaatide õnnemänguteenuste osutamise kaubaturule Eestis tervikuna, käsitledes sealhulgas eraldi ka kitsamaid geograafilisi piirkondi, kus koondumise osaliste äritegevus kattub - Tallinn, Jõhvi ja Narva.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevatele ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

² 15.02.2016 otsus nr 5.1-5/16-005 - OLYMPIC CASINO EESTI AS / AS MC Kasiinod

Koondumise teate kohaselt tegutseb Eestis 4 tegevusluba omavat kasiinoperaatorit:

- OÜ Novoloto – *Fenikss Casino*;
- Grand Prix Casino OÜ – *Casino Grand Prix*;
- Olympic Casino Eesti AS – *Olympic Casino*;
- OÜ Best4U – *CityCasino*.

Nendele ettevõtjatele kuulub Eesti Hasartmängukorraldajate Liidu andmetel kokku 55 mängukohta Eestis.

Tabel 1 *Mängukohtade arv kohalike omavalitsuste lõikes*

	Fenikss Casino	Casino Grand Prix	CityCasino	Olympic Casino
Tallinn	[...]	[...]	[...]	[...]
Narva	[...]	[...]	[...]	[...]
Jõhvi	[...]	[...]	[...]	[...]
Tartu	[...]	[...]	[...]	[...]
Pärnu	[...]	[...]	[...]	[...]
Kuressaare	[...]	[...]	[...]	[...]
Rakvere	[...]	[...]	[...]	[...]
Viljandi	[...]	[...]	[...]	[...]
Võru	[...]	[...]	[...]	[...]
Kohtla-Järve	[...]	[...]	[...]	[...]
KOKKU	[...]	[...]	[...]	[...]

Tabelist 1 nähtub, et enamuse kasiinodest paikneb Tallinnas – [...] kasiinot [...]st ehk [60 – 70]%. Koondumise osaliste tegevused kattuvad lokaalselt Tallinnas, Narvas ja Jõhvis. Kasiinode arvu võrdluses, saaks koondumise tulemusel tekkivast ettevõtjast turuliider, kes edestaks napilt, kahe kasiino võrra, senist turuliidrit – *Olympic Casino*'t. Turuosaliste turujõu hindamisel on Konkurentsiameti hinnangul paremaks indikaatoriks kasiinodes teenitav müügitulu, kuna kasiinode suurus ja külastatavus võivad suurel määral olla erinevad.

Koondumise teate kohaselt olid 2017. aasta müügitulude võrdluses ettevõtjate osatähtsused Eestis järgmised: *Fenikss Casino* [10 – 20]%, *Casino Grand Prix* [10 – 20]%, *CityCasino* 5 – 10]% ja *Olympic Casino* [60 – 70]%. Kasiinode müügitulud kokku olid 2017. aastal Eestis [...] miljonit eurot ja Tallinnas [...] miljonit eurot, st Tallinna osa Eestist moodustas ligikaudu [60 – 70]%. Nendes lokaalsetes piirkondades, kus koondumise osaliste äritegevused kattuvad (Tallinn, Narva, Jõhvi), olid aastatel 2015 kuni 2017 ettevõtjate osatähtsused nende müügitulude võrdluses koondumise teate kohaselt järgmised:

Tabel 2 *Osatähtsused müügitulude võrdluses (%)*

	Fenikss Casino			Casino Grand Prix			CityCasino			Olympic Casino		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Tallinn	[5-10]	[5-10]	[10-20]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[70-80]	[70-80]	[70-80]
Narva	[20-30]	[20-30]	[30-40]	[30-40]	[20-30]	[20-30]	0	0	0	[40-50]	[40-50]	[40-50]
Jõhvi	[40-50]	[30-40]	[40-50]	[5-10]	[10-20]	[20-30]	0	0	0	[50-60]	[40-50]	[40-50]

Tabelist 2 nähtub, et Tallinnas, mis hõlmab ligikaudu [...] Eesti kasiinoturust, omab kõige suuremat osatähtsust *Olympic Casino*, jäädes ka koondumise järgselt ligikaudu kolm korda suuremaks, kui koondumise osalised kokku. Narvas saavutaksid koondumise osalised [...] ning Jõhvis saavutaksid müügitulude võrdluses koondumise osaliste kaks kasiinot [50 – 60]% osatähtsuse ühe *Olympic Casino* kõrval (osatähtsusega [40 – 50]%).

Koondumise teate esitaja hinnangul on *Olympic Casino* Eestis tervikuna ja Tallinnas selge turuliider ning Narvas ja Jõhvis samuti piisava turuosaga, et välistada koondumise osaliste võimalus tegutseda sõltumatult.

Konkurentsiametile vastused esitanud kahest konkurendist ühe hinnangul kõnealune koondumine oluliselt konkurentsiolukorda ei muuda, kuna iga mängusaal konkureerib oma vahetus läheduses olevate mängusaalidega. Seega, ei ole olulist vahet, kas mängusaalil on *Casino Grand Prix* või *Fenikss Casino* logo. Oluliselt suuremat mõju konkurentsile avaldab uute mängusaalide lisandumine. Teise konkurendi hinnangul jätab koondumine klientidele väiksema võimaluse valida erinevate teenusepakkujate vahel. Mõju turuolukorrale sõltub suures osas koonduva ettevõtja edasisest tegevusstrateegiast. Asukohapõhiselt võib mõju olla kohati suur, kuid üleriigilist konkurentsiolukorda see väga suures osas tõenäoliselt ei muuda. Mõlemad konkurendid märkisid, et mänguautomaatide teenusele avaldab mõju kaughasartmäng ehk internetikasiino.

Mänguautomaatide õnnemänguteenuse osutamise kaubaturg on oma olemuselt tavapärasest erinev, kuivõrd ettevõtjad ei konkureeri omavahel hinna osas, vaid muude kriteeriumite alusel, näiteks mängusaali asukoht, silmapaistvus, pakutavad lisateenused, klienditeeninduse tase, lisavõidu võimalused. Koondumise järgselt säilitab üle-eestiliselt müügitulude võrdluses turuliidri positsiooni endiselt *Olympic Casino* ligikaudu [60 – 70]% turuosaga, koondumise osaliste summaarseks turuosaks on [20 – 30]%. Koondumise järgselt säilitab ka kõige suuremas lokaalses piirkonnas, kus asuvad kummagi koondumise osalise kasiinod, st Tallinnas, turuliidri positsiooni *Olympic Casino* ning samuti jääb Narvas ja Jõhvis koondumise järgselt konkurentsipurvet pakkuma *Olympic Casino* kasiinoketti kuuluv kasiino.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses ning KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise, ei esine.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

otsustan:

anda luba Admirālu Klubs SIA ja Grand Prix Casino OÜ koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet

võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsisteenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 30.04.2019 otsuse nr 5-5/2019-017
ärakiri on samane originaaliga. Ärakirjast on välja
jäetud ärisaladused, vastavad kohad tekstis on tähistatud
nurksulgudega.*

/Veiko Ilves/ 13.05.2019